

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы № 7
хаттамасына №23 қосымша

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы
№ 7 шешіммен бекітілген

**«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының
Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды
сақтандыру қағидалары**
(2025 жылғы 28 ақпандағы жағдай бойынша №2 өзгерістер мен толықтырумен)

Астана қ., 2024 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру және кепілдік департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қолжетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ІНҚ-мен таныстыру бойынша іс-шаралар	ІНҚ «Ішкі портал» желілік дискісіне орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы жіберу
Енгізілген өзгерістер мен толықтырулар:	
«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ Директорлар кеңесінің 2024 жылғы «29» қазандағы шешіміне сәйкес № 1 өзгерістер енгізілді	2024 жылғы «29» қазан № 19 хаттама
«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы шешіміне (№03 хаттама) сәйкес № 2 өзгерістер мен толықтыру енгізілді	2025 жылғы «28» ақпандағы № 03

Мазмұны

1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі	6
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары	6
4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан алып тастау және сақтандыруды шектеу	7
5-тарау. Кепілдіктер	8
6-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі	9
7-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны	10
8-тарау. Сақтандыру сомасының мөлшерін айқындау тәртібі	10
9-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы	11
10-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері	11
11-тарау. Мониторинг	13
12-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары	13
13-тарау. Сақтанушының және (немесе) Пайда алушының Сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері	14
14-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі	15
15-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары	15
16-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі	16
17-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары	17
18-тарау. Суброгация	18
19-тарау. Қосымша шарттар	18
20-тарау. Дауларды шешу тәртібі	18

1-тарау. Жалпы ережелер

1. «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының осы «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Жарғысына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді.

2. Осы Қағидалардың талаптары бойынша «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Сақтандырушы) шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымның сақтандыру шарттарын (бұдан әрі - Сақтандыру шарты) жасасады.

3. Сақтандыру қорғанысы оларға қатысты қолдау Сақтандырушының Жарғысында көзделген мақсаттар мен міндеттерге сәйкес жүзеге асырылатын экспорттаушылармен Келісімшарттарды орындау мақсатында кредиттік ұйым берген шетелдік контрагенттердің қарыздары бойынша ғана ұсынылады.

4. Осы Қағидалардың мақсаты - кредиттік ұйымды осы Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген жағдайлардың туындау тәуекелдерінен сақтандырудың үлгілік шарттарын айқындау.

5. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

Қағидалардың 5-тармағының 1) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2024 жылғы «29» қазандағы № 19 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

1) **Шартсыз франшиза** - сақтандыру шартында көзделген сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды (залалды) өтеуден босату. Шартсыз шегерім сақтандыру сомасына пайызбен белгіленеді. Залал белгіленген соманы шегергенде өтеледі;

Қағидалардың 5-тармағының 2) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

2) **Пайда алушы** - сақтандыру шартына сәйкес сақтандырылған және сақтандыру төлемін алушы болып табылатын кредиттік ұйым. Сақтанушымен келісімінен туындайтын сақтандыру шарты бойынша белгілі бір міндеттерді орындағаннан кейін немесе сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша талап қойғаннан кейін пайда алушыны басқа тұлға алмастыра алмайды;

3) **Мемлекеттік орган**- Конституциямен, заңдармен, өзге де нормативтік құқықтық актілермен мемлекет атынан мынадай функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мемлекеттік мекеме;

- жалпыға міндетті мінез-құлық ережелерін айқындайтын актілер шығару;
- әлеуметтік маңызы бар қоғамдық қатынастарды басқару мен реттеу;
- мемлекет белгілеген жалпыға міндетті мінез-құлық қағидаларының сақталуын бақылауды мемлекеттік басқару жөніндегі функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мемлекеттік мекеме.

4) **Сақтандыру шарты**- сақтандырушы, сақтанушы (шетелдік контрагент) және пайда алушы (кредиттік ұйым) арасында жасалатын және пайда алушының (кредиттік ұйымның) пайдасына сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін шетелдік контрагентті қаржыландыру кезіндегі кредиттік ұйымның сақтандыру шарты;

5) **Шетелдік контрагент** - сатып алушы, тапсырыс беруші ретінде әрекет ететін және қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттаушымен келісімшарт жасасқан шет мемлекеттің заңды немесе жеке тұлғасы; келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындау үшін кредиттік ұйыммен кредиттік шарт жасасқан қарыз алушы;

6) **Келісімшарт**- экспорттаушы мен шетелдік контрагент арасындағы қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, қызмет көрсетулердің экспортына арналған жазбаша келісім;

7) *Қағидалардың 5-тармағының 7) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес алынып тасталды;*

8) **Кредиттік ұйым**- Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктері, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамы, шетелдік банктер, кредиттік шартқа сәйкес шетелдік контрагентке қарыз (қаржыландыру) беретін халықаралық қаржы ұйымдары;

9) **Кредиттік шарт** – кредиттік ұйым мен шетелдік контрагент арасындағы шарт, оның талаптарына сәйкес кредиттік ұйым кредиттік шартта көзделген мөлшерде және шарттарда шетелдік контрагентке қарыз (қаржыландыру) беруге міндеттенеді, ал шетелдік контрагент алынған қарызды (қаржыландыруды) уақтылы қайтаруға және ол бойынша сыйақыны және/немесе басқа да шығыстарды төлеуге міндеттенеді;

10) **Міндеттемелерді тиісінше орындау** дегеніміз-міндеттемені тиісті тұлғалардың тиісті затпен, тиісті орында, тиісті тәсілмен және тиісті мерзімде орындауы тиіс дегенді білдіреді. Өзге жағдайларда міндеттемелерді орындамау (тиісінше орындамау) туындайды;

11) **Қамтамасыз ету**-тиісті шарттар негізінде ресімделген және сақтандыру шартында көрсетілген Кредит шарты бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етудің кепіл, кепілдік, кепілгерлік және өзге де түрлері;

12) **Негізгі борыш**- қарыз бойынша есептелген сыйақыны есепке алмағанда, кредиттік шарт бойынша шетелдік контрагентке қарыз (қаржыландыру) ретінде кредиттік ұйым берген нақты ақша сомасы;

13) **Күту кезеңі** - сақтандыру жағдайы басталған деп есептелетін мерзім өткеннен кейін Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі. Күту кезеңі сақтандырушы сақтанушыдан немесе пайда алушыдан сақтандыру жағдайы туралы хабарлама алғаннан кейін келесі күні басталады;

14) **Шетелдік контрагенттің елі** - заңнамасына сәйкес Шетелдік контрагент құрылған (тіркелген) шет мемлекет;

15) **Кредиттік ұйымның елі**- заңнамасына сәйкес кредиттік ұйым құрылған (тіркелген) мемлекет;

16) **Транзит елі** - қазақстандық тауарлар осы мемлекет органдарының кедендік бақылауымен өткізілетін шет мемлекет;

17) **Сақтанушы**- сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан шетелдік контрагент;

18) **Сақтандыру төлемі** - шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы; Сақтандыру төлемі валютасының түрі сақтандыру шартында айқындалады;

Қағидалардың 5-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес 18-1) тармақшамен толықтырылды

18-1) **Сақтандыру қорғанысы** - Сақтандыру жағдайы немесе Сақтандыру шартында айқындалған өзге де оқиға басталған кезде пайда алушының заңды мүліктік мүдделерін сақтандыру төлемі арқылы қорғау жөніндегі қатынастар кешені

19) **Сақтандыру мүддесі**- бұл Сақтанушының тәуекелдердің алдын алудағы және Сақтандыру жағдайының басталуына жол бермеудегі мүліктік мүдделері;

20) **Сақтандыру сыйлықақысы** - Сақтанушы Сақтандырушыға Сақтандыру шартында айқындалған талаптарда және мөлшерде Сақтанушыға Сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттемелерін қабылдағаны үшін төлеуге міндетті ақша сомасы; Сақтандыру сыйлықақысы валютасының түрі сақтандыру шартында айқындалады;

21) **Сақтандыру сомасы**- сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандыру шартының барлық қолданылу кезеңі үшін Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы. Сақтандыру сомасы валютасының түрі Сақтандыру шартында айқындалады;

22) **Сақтандыру оқиғасы**- нәтижесінде пайда алушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға;

23) **Сақтандыру жағдайы** - басталған кезде Сақтандыру шарты Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;

24) **Залал**- Сақтанушының кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеу жөніндегі өз міндеттемелерін орындамауы салдарынан туындайтын пайда алушының залалы. Залал анықтамасына Сақтанушының Пайда алушының алдындағы мынадай: жіберіп алынған пайданы; тұрақсыздық айыптарын, айыппұлдарды, өсімпұлдарды; комиссияларды және өзге де ұқсас төлемдерді; моральдық залалды; Кредиттік шарт бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алу үшін сот шығындарын, оның ішінде сот органдарына жүгінуге байланысты сот шығындарын; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген шығындарды өтеу (төлеу) бойынша берешегінің пайда болуы кірмейді;

25) **Экспорттаушы**-қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттайтын заңды тұлға немесе жеке кәсіпкер;

26) **Экспорттық жеткізілім** – Экспорттаушы мен шетелдік контрагент арасында жасалған Келісімшарт шеңберінде жүзеге асырған тауарды жөнелту, жұмысты орындау, қызмет көрсету.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар, егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағиданың мәтіні бойынша жалғыз немесе көпше түрде, бас немесе кіші әріппен жазылғанына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

6. Сақтандыру объектісі-Сақтанушының заңнамада және Кредит шартында белгіленген тәртіппен Кредит шарты бойынша Негізгі борышты өтеу жөніндегі міндеттемелердің орындалмауына (тиісінше орындалмауына) байланысты Пайда алушыға келтірілген шығындарды өтеу міндетіне байланысты Пайда алушының мүліктік мүддесі.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

7. Сақтандыру жағдайы осы тарауда және сақтандыру шартында айқындалған және осы Қағидалардың 8 және 9-тармақтарында санамаланған жағдайлардың салдарынан залал келтірген оқиғаның басталу фактісі болып табылады.

8. Саяси сипаттағы Сақтандыру оқиғалары:

1) транзит елінің, не экспорттық жеткізілім тағайындалған елдің, не шетелдік контрагент елінің экспроприациялау, тәркілеу, тауарға, жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге меншік құқығын шектеу жөніндегі мемлекеттік органының әрекеті, экспорттаушыға меншік құқығында тиесілі не шетелдік контрагент төлеген экспорттық жеткізілім шеңберінде тауарға, жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге талап қою құқығын шектейтін орындалған жұмыстың нәтижесі;

2) экспорттаушы келісімшарт бойынша экспорттық жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындаған не шетелдік контрагентке кредиттік шарт бойынша негізгі борышты төлеуді немесе өтеуді жүргізуге шектеу қоятын немесе тыйым салатын жағдайда экспорттық жеткізуді тағайындаған елдің мемлекеттік органының экспорттық жеткізуді шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті;

3) кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеуді жүзеге асыру үшін еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды жүзеге асыруды шектейтін немесе оған тыйым салатын шетелдік контрагент елінің мемлекеттік органының күтпеген әрекеті;

4) соғыс; келісімшарт бойынша экспорттық жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін немесе шетелдік контрагенттің кредиттік шарт бойынша негізгі борышты төлеу немесе өтеу жөніндегі міндеттемелерін орындауға кедергі келтіретін

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде азаматтық толқулар, жаппай сипаттағы тәртіпсіздіктер.

9. Коммерциялық сипаттағы Сақтандыру оқиғалары:

1) шетелдік контрагенттің банкроттығы және (немесе) таратылуы;
2) кредиттік шартқа қосымша болып табылатын өтеу кестесіне сәйкес шетелдік контрагенттің негізгі борышты өтеу бойынша өзіне қабылдаған міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы).

10. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға төменде аталған барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;
2) оқиғаның нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның басталуы нәтижесіндегі залалдың мөлшеріне қатысты болжамсыздық;
3) оқиға сөзсіз және объективті түрде Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде, бұл туралы оның тараптары немесе, кем дегенде, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, болуы тиіс деген қауіптің болмауы;
4) оқиғаның басталуында Сақтанушының мүліктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарлар бар;
5) оқиғаның басталуы Сақтанушының ерік білдіруімен және (немесе) ниетімен байланысты емес және пайда табу және (немесе) ұтысты (алыпсатарлық тәуекел) алу мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан алып тастау және сақтандыруды шектеу

11. Егер сақтандыру шартында өзгеше айтылмаса, сақтандыру қорғауымен мынадай сақтандыру жағдайларының туындауы салдарынан туындаған шығындар өтелмейді:

1) сақтанушының немесе пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

2) сақтанушының немесе пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен, сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған іс-әрекеттері;

3) сақтанушының немесе пайда алушының Қазақстан Республикасы мен шет мемлекеттердің нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтамауы,

4) сақтанушы және/немесе пайда алушы келіскен және ол бойынша жауапты болған шетелдік контрагент елінің немесе кредиттік ұйым елінің мемлекеттік органының іс-әрекеттері;

5) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі басталған күнге дейін немесе сақтандыру шартын ұзартудың кейінгі мерзімі күніне дейін пайда алушыға шетелдік контрагент елінен ақша қаражатын аударуға және айырбастауға шектеулердің болуы;

6) радиацияның және/немесе радиоактивті зақымданудың, ядролық қаруды пайдаланудың, уытты заттарды қолданудың немесе жылыстаудың тікелей немесе жанама әсері;

7) мынадай бес мемлекеттің: Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігі, Француз Республикасы арасындағы соғыс (соғыс қимылдары басталғанға дейін немесе одан кейін);

8) сақтандыру шартын жасасу күніне немесе оны ұзартудың келесі мерзіміне орын алған шетелдік контрагент елінің немесе кредиттік ұйым елінің мемлекеттік органының іс-әрекеттері;

9) сақтанушының немесе пайда алушының сақтандырушыға көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы, сондай-ақ сақтанушының немесе пайда алушының сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін сақтандыру объектісі туралы, оның ішінде оның нысаналы пайдаланылуы, экспорттаушысы, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның

салдары туралы кез келген маңызды фактілерді, мән-жайларды және/немесе талаптарды сақтандырушыдан жасыруы;

10) сақтанушының немесе пайда алушының сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөніндегі шараларды қасақана қабылдамауы;

11) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы сақтандырушыға хабарламау немесе уақтылы хабарламау;

12) пайда алушының сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартуы, сондай-ақ сақтандырушыға талап ету құқығын беруге қажетті құжаттарды беруден бас тартуы;

13) пайда алушының мемлекеттік органнан, кепілгерден немесе кез келген басқа мекемеден тиісті залалдың орнын толық көлемде алуы;

14) сақтанушының немесе пайда алушының осы Қағидалардың 5-тарауында көрсетілген қандай да бір кепілдіктерді сақтамауы;

15) коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасы басталған кезде кредиттік ұйымның шетелдік контрагентпен немесе экспорттаушымен немесе шетелдік контрагенттің экспорттаушымен үлестес болуы;

16) заңнамада белгіленген тәртіппен кредиттік шартты жарамсыз деп тану;

17) қарыз берумен байланысты емес қызметтерді ұсыну;

18) сақтандыру шарты күшіне енгенге дейін залалдардың пайда болуы немесе сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін залалдардың анықталуы;

19) сақтанушының немесе пайда алушының заңсыз әрекеттері;

20) осы Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген және сақтандыру шартында көрсетілмеген оқиғаларға байланысты емес басқа да оқиғалар.

12. Сақтандыру шартында сақтандыру жағдайларынан өзге де ерекшеліктер және сақтандырудың өзге де шектеулері көзделуі мүмкін.

13. Біріккен Ұлттар Ұйымының Қауіпсіздік Кеңесі немесе Қазақстан Республикасы Үкіметі тарапынан санкциялар, тыйымдар және өзге де шектеулер қойылғанға дейін жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелерді орындауды аяқтауға рұқсат алу жағдайларын қоспағанда, егер қандай да бір бөлігінде сақтандыру қорғанысы, сақтандыру төлемі сақтандырушы үшін не оның органы үшін Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік кеңесінің қарарларына не Қазақстан Республикасы Үкіметінің заңдарына немесе қаулыларына сәйкес сауда немесе экономикалық санкцияларға сәйкес санкциялар, тыйым салулар не шектеулер әкеп соғатын болса, сақтандырушы сақтандыру қорғанысын бермейді, сондай-ақ сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша міндеттемелерді орындамайды.

14. Сақтандырушы сақтандыру шартын сақтанушы Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) немесе терроризмді қаржыландыру мақсатында Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіппен пайдаланады деген күдік болған жағдайда сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтандыру төлемінен немесе сақтандыру сыйлықақысын қайтарудан бас тартуға құқылы.

5-тарау. Кепілдіктер

15. Сақтанушы мен Пайда алушы мыналарға кепілдік береді және осыларға келіседі:

1) ол сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайына әкелуі мүмкін сақтандыру шартын жасау күніне қандай да бір талаптарды, талаптарды немесе оқиғаларды білмейді және сақтанушы ұсынған барлық ақпарат шынайы және дұрыс болып табылады және ешқандай маңызды ақпарат жасырылмаған;

2) кредиттік ұйым мен шетелдік контрагент арасындағы барлық шарттар келісімшартты орындау кезінде сақталуға жататын заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерге толық сәйкес жүзеге асырылды;

3) ол барлық жауапкершілікпен сақтандыру шартының қолданылу мерзімі кезінде және егер ол сақтандыру шартын жасамаған жағдайда әрекет етеді және Залалды болдырмау, азайту және/немесе өтеу үшін барлық ықтимал шараларды, соның ішінде, бірақ олармен шектелмей, қабылдайтын болады:

- сақтандыру төлемін жүзеге асырғанға дейін және / немесе жүзеге асырғаннан кейін ол сақтандырушымен келісім бойынша соңғысына қол жетімді болуы мүмкін барлық мүмкін арналарды, оның ішінде дипломатиялық, заңдық, әкімшілік, бейресми арналарды пайдалануды қамтамасыз етеді;

- олар валютаны айырбастау және ақша аудару бойынша барлық қажетті шараларды қабылдайды;

- Сақтандырушының келісімінсіз кез келген залалға немесе ықтимал шығынға қатысты қандай да бір ымыралы шарттар жасасуға жол бермейді;

- жазбалар мен құжаттарға, сондай-ақ куәларға қол жеткізуді қоса алғанда, сақтандыру оқиғасын тексеруге барынша жәрдемдесуді қамтамасыз етеді;

4) Кредиттік ұйым және/немесе шетелдік контрагент талап етілетін лицензияларды немесе рұқсаттарды алу үшін барлық шараларды қабылдайды немесе қабылдайды және егер жоғарыда аталған лицензияларды немесе рұқсаттарды алу міндетті болып табылса, сақтандыру шарттың қолданылу мерзімі ішінде кез келген жаңа лицензиялық немесе рұқсат беру талаптарын сақтау үшін осындай лицензияларды немесе рұқсаттарды алу, ұзарту, жаңарту немесе түзету үшін барлық шараларды уақтылы қабылдайтын және барлық құжаттарды ұсынатын болады;

5) олар Қазақстан Республикасының және (немесе) шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес әрекет етеді және әрекет етуді жалғастыратын болады;

6) олар келісімшартта, несие шартында, сондай-ақ сақтандыру шартында елеулі өзгерістерге әкелуі мүмкін сақтандырушының алдын ала ескертуінсіз және келісімінсіз қандай да бір іс-қимыл жасамайды.

16. Сақтанушы құпиялылықтың сақталуына кепілдік береді, яғни ол сақтандырушының жазбаша келісімінсіз қандай да бір үшінші тарапқа қандай да бір уақытта сақтандыру шартының болу фактісін ашпайды.

17. Сақтандыру шартында қосымша кепілдіктер мен айрықша талаптар көзделуі мүмкін.

6-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

18. Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтанушының өтініші және оған қоса берілетін құжаттар сақтандыру шартын жасасу үшін негіз болып табылады.

19. Сақтандыру шарттары Тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасала алады.

20. Сақтандыру шартында мыналар қамтылуы тиіс:

1) сақтандырушының атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері;

2) тегі, аты, әкесінің аты (егер ол көрсетілсе куәландыратын құжатта болған жағдайда) және тұрғылықты жері сақтанушының (егер ол жеке тұлға болып табылса) немесе оның атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері (егер ол заңды тұлға болса);

3) сақтандыру объектісін көрсету;

4) сақтандыру жағдайын көрсету;

5) сақтандыру сомасының мөлшері, сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі мен мерзімдері;

6) сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, оларды төлеу тәртібі мен мерзімдері;

7) арттың жасалған күні және қолданылу мерзімі;

8) сақтандырылған адам мен пайда алушы, егер олар сақтандыру қатынасына қатысушы болса, олар туралы нұсқаулар;

- 9) шарттың нөмірі, сериясы;
- 10) шарт талаптарына өзгерістер енгізу жағдайлары мен тәртібі;
- 11) сақтанушының шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, сақтандырушыға дереу хабарлау міндеті;
- 12) сақтанушыны немесе сақтандырылушыны сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы хабардар ету мерзімдері;
- 13) сақтандыру сомасы, сақтандыру төлемі және сақтандыру сыйлықақысы валютасының түрі;
- 14) сақтанушының сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын көрсету;
- 15) егер ол сақтандыру шарты бойынша сақтанушы болып табылмаса, сақтандырылған адам (пайда алушы) сақтандыру шартында көрсетілген жағдайда сақтандырылған адамның (пайда алушының) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын көрсету;
- 16) Шартсыз франшиза туралы талап.
- 17) сақтандыру мүддесі.
21. Сақтанушы, Сақтандырушы және Пайда алушы арасындағы келісім бойынша осы Сақтандыру қағидалары негізінде және Сақтандырушының атқарушы органының шешімі бойынша осы Сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін Сақтандыру шарттары, сондай-ақ Сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.
22. Сақтанушы немесе пайда алушы сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда сақтандырушы сақтанушының немесе пайда алушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді, содан кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз болып саналады және ол бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

7-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

23. Сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеген сәттен бастап, ал оны бөліп - бөліп төлеген кезде, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, бірінші сақтандыру жарнасын төлеген сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.
24. Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 18-тарауына сәйкес өзінің қолданылуын тоқтатады.
25. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне сәйкес келеді.
26. Сақтандыру шартының қолданылу орны (сақтандыру аумағы) сақтандыру шартында көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

8-тарау. Сақтандыру сомасының мөлшерін айқындау тәртібі

27. Сақтандыру сомасы Тараптардың келісімімен шетелдік контрагенттің кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамауы (тиісінше орындамауы) не шетелдік контрагенттің банкроттығы нәтижесінде кредиттік ұйым келтіруі мүмкін залалдар сомасы шегінде белгіленеді.

9-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

28. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасына қолданылатын және Сақтандырушы айқындайтын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі.

29. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру шартына қосымша келісім жасасу жолымен сақтандыру сомасы өзгерген кезде түзетілуі мүмкін.

30. Сақтандыру сыйлықақысын сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшасыз түрде төленуі тиіс.

31. Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде төлемеген жағдайда Сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы Сақтандырушы Сақтанушыға және Пайда алушыға хабарлайды.

32. Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлегенге дейін Сақтандыру жағдайы басталған кезде, егер Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын уақтылы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзса, Сақтандырушының Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.

33. Кезекті сақтандыру жарнасын уақтылы төлемеген кезде сақтандырушы сақтанушыдан Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуді талап етуге құқылы.

10-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

34. Сақтанушының мынадай құқықтары бар:

1) сақтандырушыдан сақтандыру талаптарын, сақтандыру шарты бойынша өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;

2) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;

3) шығын мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшы қызметтерін пайдалануға;

4) сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жасаған шығын мөлшерін бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемі мөлшерінің есептерімен танысу;

5) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен дау айтуға;

6) сақтандыру шартында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы.

35. Сақтанушы міндетті:

1) келісімшарт және (немесе) кредиттік шарт талаптарының өзгеруін сақтандырушымен келісу;

2) осы Қағидалардың 5-тарауында және Сақтандыру шартында көрсетілген барлық шарттарға бұлжымас кепілдік беру және орындауы;

3) экспорт басталғанға дейін барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз ету;

4) сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын төлеуі;

5) сақтандыру тәуекелінің жай-күйі, сақтандыру шарты жасалғанға дейін де, сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде де сақтандыру жағдайының туындауына елеулі әсер етуі мүмкін оған белгілі жағдайлар мен талаптар туралы сақтандырушыны хабардар етуі;

6) Сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) оның салдары Сақтандыру

жағдайының басталуы болуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы өзіне белгілі болғаннан кейін, егер Сақтандыру шартында өзге мерзім белгіленбесе, оның басталғаны туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауы;

7) сақтандыру жағдайынан болған шығындарды азайтуға шаралар қабылдауға;

8) Шартсыз франшиза мөлшерінде сақтандыру жағдайының басталуы салдарынан туындауы мүмкін Залал сомасына қатысу және сақтандыру объектісі құнының сақтандыру қорғауымен жабылмайтын бөлігін сақтандырмау не бермеуі;

9) сақтандырушыға сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсынуға;

10) оның ішінде сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының басталуын болдырмау және сақтандыру оқиғасы басталған кезде шығындардың мөлшерін азайту бойынша, сондай-ақ шығындардың орнын толтыру бойынша барлық шараларды жүргізуге міндетті. Сақтанушы әрдайым сақтандыру шартымен қорғалмағандай әрекет етуі тиіс;

11) 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде сақтандырушыға сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы хабарлағаннан кейін кредиттік шарт бойынша қандай да бір төлемді алған кезде жазбаша хабарлауға;

12) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға орын алғаннан кейін сақтандырушының келісімінсіз қандай да бір келісімдер жасасуды жүзеге асырмауға тиіс;

13) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты субъектіге (суброгация) талап қою құқығының мақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге;

14) сақтандырушының жазбаша алдын ала келісімінсіз сақтандыру шартының болу фактісін үшінші тұлғаларға ашпауға;

15) осы Қағидалардың 8-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген оқиға болған кезде кредиттік шарт бойынша жеке тиесілі төлемді арнайы банктік шотқа орналастыру.

36. Сақтандырушының мынадай құқықтары бар:

1) сақтанушыдан және пайда алушыдан сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап ету;

2) шет мемлекеттің тиісті мемлекеттік органдарынан сақтандыру жағдайының басталу фактісін және залал мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде залал мөлшерін анықтау үшін тәуелсіз сарапшының немесе бағалаушының қызметтерін пайдалану;

4) несие шарты бойынша мерзімі өткен төлем туралы хабарлама алғаннан кейін шығынды азайту және қарыздарды өндіріп алу жөніндегі іс шараларға қатысу;

5) осы Қағидалардың 4-тарауында көзделген негіздер бойынша Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тартуға;

6) көрінеу жалған ақпарат берген немесе алынған төлем туралы хабарламаған жағдайда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе төленген соманы талап ету;

7) Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеген жағдайда сақтандыру шарты біржақты тәртіппен сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде тоқтату;

8) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы.

37. Сақтандырушы:

1) Сақтанушы мен Пайда алушыны осы Қағидалармен таныстыруға және олардың талап етуі бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсынуға (жіберуге);

2) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге міндетті;

4) залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарды, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілген

болса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, пайда алушыға өтеуге;

Қағидалардың 37-тармағының 5) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

5) Сақтанушыны немесе Пайда алушыны Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде хабардар етуге міндетті.

38. Сақтандыру шартында тараптардың Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

39. Пайда алушының құқығы бар:

1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы туралы ақпаратты талап етуге;

2) Сақтандырушыдан Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды талап етуге.

40. Пайда алушы:

1) Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға Сақтандыру тәуекелін бағалау және Сақтандырушының Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға;

2) сақтандыру шарттарын орындауға;

3) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы және салдары, келтірілген Залалдың сипаты мен мөлшері туралы айтуға мүмкіндік беретін өзінде бар барлық ақпаратты беруге міндетті.

4) Сақтандырушыны Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы хабардар етуге;

5) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынуға;

6) Сақтандырушымен Кредит шарты бойынша берешекті өндіріп алу және реттеу бойынша барлық іс-әрекеттерді жазбаша түрде келісуге;

7) Сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге міндетті.

11-тарау. Мониторинг

41. Осы Қағидалар шеңберінде Сақтандыруды қорғау жүзеге асырылатын Кредиттік шартта Сақтандыру шартының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде Пайда алушының Сақтанушының қарыз қаражатын мақсатты пайдалануына мониторинг жүргізу және банктік және коммерциялық құпияны сақтау жөніндегі талаптарды сақтай отырып, Сақтанушыдан құжаттарды сұрату құқығын көздейтін талаптар болуға тиіс.

42. Сақтандыру шартында Пайда алушының Сақтандырушының жазбаша талабы бойынша Пайда алушы куәландырған шарттардың, төлем тапсырмаларының және мониторинг мақсатында Сақтандырушы сұрататын кредиттік досьедегі өзге де құжаттардың көшірмелерін беру міндеттемелерін көздейтін талаптар болуға тиіс.

12-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

43. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Пайда алушы ол білген сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күннен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына ықпал етуі мүмкін болса, Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы Сақтандырушыға

жазбаша хабарлауға міндетті.

44. Кез келген жағдайда мынадай өзгерістер маңызды деп танылады:

1) кредитті (қарызды) нысаналы пайдалану шарттарын, қарыз сомасын және басқа да келісілген төлемдерді, қарызды өтеу тәртібі мен мерзімдерін, қолжетімділік кезеңін, сыйақы мөлшерлемесін, кредиттік шарттың қолданылу мерзімін өзгерту;

2) Кредиттік шарт, кепіл шарттары, кепілдік немесе кепілгерлік шарттары бойынша тараптарды ауыстыру;

3) Кредиттік шарт бойынша қамтамасыз ету талаптарын, мәнін өзгерту.

Сақтандыру шартында сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер ететін басқа да елеулі өзгерістер ескертілуі мүмкін.

45. Пайда алушы осы Қағидалардың 44-тармағында көзделген талаптарды орындамаған кезде сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды және сақтандыру шартын бұзудан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына пропорционалды түрде азайтуға не сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

46. Егер Сақтандыру жағдайының себебі осы Қағидалардың 44-тармағында көрсетілген өзгерістер болса және Пайда алушы осы Қағидалардың 43-тармағында көрсетілген мерзімде олар туралы Сақтандырушыны хабардар етпесе, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

13-тарау. Сақтанушының және (немесе) Пайда алушының Сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері

47. Сақтандыру жағдайының басталғанын, сондай-ақ ол келтірген Залалдарды дәлелдеу Сақтанушыға және (немесе) Пайда алушыға жүктеледі.

48. Егер Сақтандыру шартында өзгеше айтылмаса, сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін және/немесе сақтандыру жағдайының басталу тәуекелін ұлғайтатын оқиға басталған кезде, сондай-ақ сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы:

1) ықтимал залалдарды болдырмау немесе азайту үшін барлық шараларды қабылдауы;

2) сақтандыру жағдайының басталғанын растайтын құжаттарды алу үшін барлық шараларды қабылдау;

3) Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін кез келген оқиға туралы хабарламаны жіберу күнін анықтауға және істің барлық мән-жайларына қатысты қажетті ақпаратпен және құжаттамамен, атап айтқанда, осы оқиғаға тартылған адамдардың, оның ішінде талап қоюшылардың аттарын, атауларын мен мекенжайларын қоса алғанда, осы оқиғаға байланысты алынған ақпаратпен, құжаттармен қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін тәсілмен Сақтандырушыға хабарлауы;

4) сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттар мен мәліметтерді ұсынуы;

5) сақтандырушыға залалдың себептері мен мөлшеріне қатысты тергеу жүргізуге, шығынды азайту жөніндегі іс-шараларға қатысуға мүмкіндік беруі тиіс.

49. Сақтандырушы не оның өкілі Сақтанушының және (немесе) Пайда алушының оқиға туралы хабарламасын күтпей-ақ Сақтандыру оқиғасын тексеруге кірісуге құқылы. Сақтанушының және (немесе) Пайда алушының оған бұған кедергі жасауға құқығы жоқ.

50. Сақтанушы және (немесе) пайда алушы) сақтандыру жағдайы бойынша барлық қосымша ақпаратты хабарлауға және сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге тиіс.

14-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі

Ереженің 51-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28»" ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

51. Сақтандыру төлемін сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы өтініштің немесе пайда алушының негізінде жасайды.

52. *Ереженің 52-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес алынып тасталды.*

53. *Ереженің 53-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес алынып тасталды.*

54. Нәтижесінде шығын келтірілген сақтандыру жағдайының туындау фактісі мен себебі пайда алушы ұсынатын мынадай құжаттармен расталуға тиіс:

1) Сақтандырушының корпоративтік интернет-ресурсында орналастырылған нысанға сәйкес сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

2) Сақтандыру шартының көшірмесі;

3) Кредит шартының көшірмесі;

4) Кредит шартының талаптарында көзделген құжаттарды қоса бере отырып, Сақтанушының Кредиттік шарттың талаптарына сәйкес залалды өтеу (төлеу) қажеттігі туралы Сақтанушыға Пайда алушының жазбаша талабының (хабарламасының) нотариат куәландырған көшірмесі;

5) Кредит шарты бойынша Сақтанушының Кредит берешегі туралы Пайда алушының анықтамасы;

6) Сақтандырушының тиісті талабы болған жағдайда кредиттік досьеден алынған материалдардың нотариалды куәландырылған көшірмелері/көшірмелері. Бұл ретте Сақтандырушы Сақтандырушының пікірі бойынша Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтінішті қарау үшін қажетті құжаттардың белгілі бір тізбесін беруге тиіс;

7) Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін Пайда алушының Банктік деректемелерін көрсете отырып шығын мөлшерінің есебі;

8) Кредит шарты бойынша қамтамасыз ету болып табылатын кепіл, кепіл, кепілдік шарттарының және өзге де шарттардың көшірмесі (бар болса);

9) талап арыздың көшірмесі (бар болса);

10) Пайда алушының талап арызы бойынша азаматтық іс қозғау туралы, Сақтанушыдан Кредит шарты бойынша берешек сомасын өндіріп алу туралы соттың ұйғарымы (егер бар болса);

11) Кредит шарты бойынша Сақтанушының берешек сомасын өндіріп алу туралы сот шешімінің түпнұсқасы (бар болса);

12) Залалдың себебі мен мөлшерін растайтын өзге де құжаттар.

15-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары

55. Сақтанушыдан немесе пайда алушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталуы туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ сақтандыру төлемі үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынғаннан кейін сақтандырушы мынадай әрекеттерді жүзеге асырады:

1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісі мен себептерін анықтайды;

2) сақтанушының өтінішінде келтірілген мәліметтердің шындыққа сәйкестігін тексереді;

3) сарапшыларды, бағалаушыларды тарту қажеттілігін анықтайды, өзге де іс-әрекеттерді жүзеге асырады;

4) сақтандыру шартында белгіленген күту кезеңі ішінде сақтанушымен бірлесіп немесе зияндарды барынша азайту бойынша, егер мұндай мүмкін болса, дербес шаралар қабылдайды; *Қағидалардың 55-тармағының 5) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды*

5) оқиға сақтандыру жағдайы деп танылған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды.

56. Сақтандыру төлемін сақтандырушы сақтандыру шартында айқындалған күту кезеңі өткеннен кейін және сақтанушы ұсынған осы Қағидалардың 15-тарауында көрсетілген құжаттар негізінде жүзеге асырады.

Ереженің 57-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2024 жылғы «29» қазандағы № 19 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

57. Сақтандыру төлемін сақтандырушы сақтандыру оқиғаларының әрбір түрі үшін сақтандыру шартында айқындалған шартсыз франшиза мөлшерінің шегінде белгіленген соманы шегергенде пайда алушыға келтірілген залал мөлшерінде жүзеге асырады.

58. Шығын Кредиттік шарт бойынша Негізгі борыш сомасынан аспайтын мөлшерде айқындалады.

59. Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартымен айқындалады.

60. Егер кредиттік шарттың сомасы шетел валютасында белгіленген болса, онда сақтандыру төлемі, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру оқиғасы туралы хабарлама жасалған күні Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген кредиттік шарттың валютасына теңге бағамы бойынша жүзеге асырылады.

61. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғанға дейін пайда алушы сақтандырушымен төленетін сақтандыру төлемі мөлшерінде талап ету құқығын беру туралы шарт жасасуға тиіс.

62. Егер пайда алушы үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша өтем алған болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін шеккен залал мөлшері мен пайда алушы алған өтем арасындағы айырма мөлшерінде Шартсыз франшизаны ескере отырып жүзеге асырады.

63. Үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша төлем немесе өтем алған пайда алушы сақтандырушыға сақтандыру төлемінің артық алынған сомасын қайтаруға міндетті.

64. Залалдың себептері мен мөлшері туралы тараптар арасында даулар туындаған жағдайда тараптардың әрқайсысы сараптама жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

65. Залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында Пайда алушы жұмсаған шығындарды, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілген болса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты мөлшерде, алайда сақтандыру төлемінің және шығыстар өтемақысының жалпы сомасы сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспайтындай етіп өтеледі. Егер шығыстар пайда алушының сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар сақтандыру сомасына қарамастан толық мөлшерде өтеледі.

66. Сақтандырушы ықтимал залалдарды азайту үшін сақтанушы және (немесе) пайда алушы оған әдейі ақылға қонымды және қол жетімді шаралар қолданбағандықтан туындаған залалдар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

67. Залал себептерін қисынды түрде анықтау мүмкін болмаған жағдайда бұл залал коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасының салдарынан туындаған ретінде қаралады.

16-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

68. Сақтандырушы сақтанушыдан немесе пайда алушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы хабарлама алған сәттен бастап күту кезеңін мынадай тәртіппен белгілейді:

- 1) банкроттық орын алған кезде-қолданылмайды;
- 2) сақтандыру оқиғасы басталған кезде банкроттықтан басқа-60 (алпыс) күнтізбелік күнге дейін.

69. Егер Сақтандырушы Сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін негіздейді.

70. Сақтандырушы барлық қажетті құжаттарды алғаннан кейін күту кезеңі аяқталған күннен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемі туралы не сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдайды.

71. Сақтандыру төлемі пайда алушыға сақтандыру төлемі туралы шешім қабылданған күннен кейінгі күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

72. Егер шетелдік контрагент елінің, кредиттік ұйым елінің немесе Қазақстан Республикасының Құқық қорғау органдары сақтанушының және (немесе) пайда алушының қызметіне байланысты қылмыстық іс қозғаса, Сақтандырушының сақтандыру төлемі туралы шешімді қабылдау мерзімін тергеу немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін кешіктіру себептері туралы пайда алушыны жазбаша хабардар ете отырып, кейінге қалдыруға құқығы бар.

73. Сақтандырушының, егер сақтандыру жағдайын немесе залал мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығына дәлелді күмән болған жағдайда, осындай құжаттардың түпнұсқалылығы расталғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқығы бар.

17-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

74. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандыру шартының қолданылуы Сақтандыруды қорғаудың бүкіл қолданыс кезеңі ішінде жалғасады. Бұл ретте Сақтандыру сомасы жүзеге асырылған Сақтандыру төлемінің сомасына азайтылады. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде толық мөлшерде Сақтандыру сомасын Сақтандыру Шартының қолданылуы тоқтатылады.

75. Тараптар Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда Шарт тараптарының жеке келісімін жасасу жолымен Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

76. Сақтандыру шарты мынадай жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылады:

- 1) Сақтандыру объектісі жоқ болғанда;
- 2) Сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылды және Сақтандыру тәуекелінің болуы Сақтандыру жағдайынан өзге жағдайлар бойынша тоқтатылғанда;
- 3) сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 4) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемей;
- 5) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, бірақ 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, басқа Тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартын тоқтату фактісінің құжаттамалық растамасы болып табылады, ал Сақтандырушының Сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы болады.

77. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы Сақтанушыға ол төлеген Сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

18-тарау. Суброгация

78. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға сақтанушының сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға төленген сома шегінде талап ету құқығы ауысады.

79. Пайда алушы сақтандыру төлемін алған кезде сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіріссіз беруге және оған өзіне ауысқан сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

80. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша залалдарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтем сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін сақтандырушыға тиесілі болады. Пайда алушы осы өтемдер туралы сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде сақтандырушыға беруге міндетті.

81. Егер пайда алушы сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартса немесе сақтанушының кінәсінен осы құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан және артық төленген соманы қайтаруды талап ету құқығымен босатылады.

19-тарау. Қосымша шарттар

82. Тараптардың келісімі бойынша осы сақтандыру қағидаларына сәйкес жасалатын сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмесе, қосымша шарттар енгізілуі мүмкін.

20-тарау. Дауларды шешу тәртібі

83. Сақтандыру шартының тараптары арасында туындайтын сақтандыру шарты бойынша дауларды олар келіссөздер жолымен қарайды.

84. Тараптар арасында келісімге қол жеткізілмеген жағдайда, дау сақтандыру шартында айқындалған тәртіппен шешіледі.

Келісу парағы

Жоба бойынша: «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Шетелдік контрагентті қаржыландыру кезінде кредиттік ұйымды сақтандыру қағидалары

Әзірлеуші: Сақтандыру және кепілдік департаменті

ІНҚ иесі: Сақтандыру және кепілдік департаменті

Лауазымның атауы	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қолы	Қол қойылған күні
Басқарма Төрағасының Орынбасары	Мукажанов Қуаныш Амангельдиевич		
Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры	Нурмухамбетов Серик Кайдарович		
Тәуекелдерді басқару департаментінің директоры	Шабарбаева Лейла Галымжановна		
Комплаенс-қызметінің басшысы	Жакаева Асель Сейтжановна		
Андеррайтинг департаментінің директоры	Куанбаев Эльдар Болатканович		
Талдау және жобалық басқару департаментінің директоры	Камбаров Тасболат Мырзабекович		

Сақтандыру және кепілдік департаментінің директоры _____ Нуранов Д.А.